

عطف

وقایع

۵

ضمیمه کتاب و داستان روزنامه جام جم
سدهشتبه ۷ خرداد ۹۸ شماره ۲۶

پرواز بر فراز آشیانه فاخته

داشتن مطالب نژادپرستانه و منافی عفت از جمله مواردی است که به رمان کن کیسی نسبت داده شد تا زمینه منوعیت و ممیزی آن مطرح شود. به عبارت دیگر این موضوعات رابه عنوان خط قرمزهای جامعه آمریکایی مطرح کردند و نسبت به وجود آنها در یک کتاب ابراز نگرانی کردند. والدین دانش آموزان این رمان را قبیح و زبان آن را کیف خوانند و خواستار حذف آن از کتابخانه مدارس شدند. همچنین گروهی از والدین دانش آموزان این رمان را در تمجید رفتارهای مجرمانه توهین کردند که جوان هارا فاسد می‌کنند. حتی در سال ۱۹۷۸ که از مدارس معلمی که این کتاب را توصیه کرده بود، توبیخ کرده و قراردادش را تمدید نکردند.

دنیای قشنگ نو

هجوی که هاکسلی در رمانش از جامعه انجام می‌دهد سبب شد اتهامهای بسیاری به او و اثرش زده شود؛ مروج مواد مخدّر، بی‌بند و بار، نکبت‌بار، بدگو علیه بنیان خانواده و... از جمله مواردی است که به رمان مشهور هاکسلی که در انتقاد به جهان جدید نوشته شده زده شد. این رمان در ایرلند منوع شده که علت آن را بین دوباری خوانند در صورتی که این اثر توصیف آشکاری ندارد. این رمان همچنان نیز محل اعتراض است و در مدارس به عنوان اثری منوعه شناخته می‌شود و والدین به مدارسی که این کتاب را در دسترس قرار می‌دهند اعتراض می‌کنند.

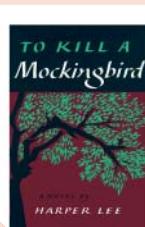

کفرگویی، ترویج مسائل خلاف اخلاق، ترویج خشونت و... مصادیقی است که ممنوع شدن کتابها شده است

کشن مرغ مقلد / هارپر لی

این رمان را در فهرست ده کتابی قرار داده‌اند که بیش از همه ممنوع شده است. والدین دانش آموزان در نیویورک این رمان را آشغال و کثیف معرفی کرده و خواستار منع دسترسی دانش آموزان به آن شدند. اعتراض‌ها به این رمان از زمان انتشار در ۱۹۶۰ تا سال‌های ابتدایی قرن جاری وجود داشته است.

خوشه‌های خشم / شرق بهشت / موش‌ها و آدم‌ها

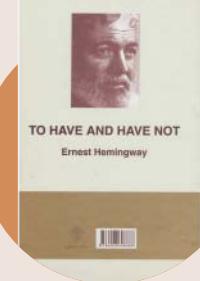
خوشه‌های خشم اثر جان استاین بک رادر فهرست کتاب‌هایی می‌توان دید که بیش از سایر آثار به چالش کشیده شده و با ممیزی مواجه شده است. این کتاب چند ماه پیش از انتشار در آمریکا در سال ۱۹۳۹ با ممیزی پس از انتشار روبرو شد و در سراسر ایالات آمریکا بارها مورد حمله قرار گرفت و در مدارس منوع خوانده شد. کتابخانه‌ای در ایالت اوهاوی این کتاب برای مخاطبان ناپسند تشخصیز داده شد و قراردادن آن در دسترس محدود شد. ممنوعیت‌های علیه این رمان تمام شدن نیست و تا سال ۲۰۰۰ همچنان شکایت‌هایی علیه آن مطرح می‌شود. حتی پا ساخت فیلم این رمان نیز مخالفت شد و آن را در جهت براندازی نظام سیاسی آمریکا عنوان کردند. حال این را قرار دهد کتاب نوبل ادبیاتی که به استاین بک در سال ۱۹۶۲ داده شد. رمانی که در ایالت‌های مختلف آن را دارای هرزگی خوانند.

«شرق بهشت» دیگر اثری از جان استاین بک است که به محض انتشار به ناراحتی خوانندگان روبرو شد. زبان رکیک و نگاهی بدینانه به انسان در هماوردی با سرپوشت در کنار طرح مسائل خلاف اخلاق همه زمینه ناراضیت مخاطبان را فراهم آورد. یکی از دلایلی که این کتاب را در فهرست ممنوع قرار داد حفاظت از زبان و دستور زبان بود و توجیه کردند که سیستم آموزشی باید از زبان حفاظت کند و آن را درست آموزش دهد. در کنادا نیز این اثر به خاطر نوع زبان ممنوع شد. «موس‌ها و آدم‌ها» به دلیل گستاخی شخصیت‌های همواره از سوی هیأت‌های ممیزی با مشکلاتی رو به رو بوده است. این رمان در ایرلند به دلیل طرح مسائل غیراخلاقی ممنوع شد و در ایالت‌های مختلف در آمریکا با این اثر برخورد گردیدهای از این دست شد. داشتن زبان رکیک یکی از دلایلی است که برای ممنوعیت این رمان و قراردادن آن در دسته آثار کثیف مطرح می‌شود.

داشتن و نداشتن

ارنست همینگوی زمانی که نسخه نهایی رمان «داشتن و نداشتن» را به ناشر تحویل می‌دهد ناشرش اعلام می‌کند که بخش‌هایی را باید حذف کند تا ارش قابلیت انتشار پیدا کند. با وجود این که همینگوی تغییرات بسیاری در داستانش اعمال کرد اما پس از انتشار نیز از تغییرات برگزین نماند و بسیاری آن را یک اثر غیراخلاقی معرفی کردند. در دیترویت یک وکیل محلی دستور به جمع آوری این اثر از کتابخانه‌های عمومی داد و علاوه بر از فروش آن در کتابفروشی‌ها جلوگیری به عمل آمد. این رمان تنها اثری است که در آمریکا ممنوع اعلام شد.

معاون رئیس انتشاراتی که رمان «زیرآفتاب هیچ چیز تازه نیست» همینگوی را منتشر کرده پس از بستن قرارداد این رمان می‌گوید مدیر انتشارات همیشه به من می‌گوید: «هر وقت به مهمان‌های از اتفاق پذیرایی به عنوان دستشویی استفاده کنند آن وقت است که با بودن مسائل غیراخلاقی در کتاب‌های نیز کنار خواهد آمد». این رمان با وجود این که حذفیات و اصلاحاتی پیش از انتشار داشت اما پس از انتشار به عنوان یک رمان کثیف معرفی شد. مادر همینگوی پس از انتشار این اثر در نامه‌ای که به او نوشته است پرسید: «حالا که یکی از کثیف‌ترین کتاب‌های سال را نوشته‌ای خوشحال؟» سال ۱۹۷۲ در بوستون این رمان به عنوان اثری زنده و غیراخلاقی معرفی شد و ایرلند نیز آن را در فهرست کتب ممنوعه قرار داد و علن آن را ترویج بی‌بند و باری خواند.

ممنوعیت و ممیزی بیش از انتشار «وداع با اسلحه» آغاز شد تا جایی که همینگوی به ناشر برای این همه ممیزی اعتراض کرد. در ایتالیا انتشار آن ممنوع اعلام شد و نقدهای تند و کوبندهایی به ناشر و مجله‌ای که آن را به صورت پاورقی منتشر کرده بود صورت گرفت. که حتی نازی‌ها در سال ۱۹۳۳ آن را به اتهام بی‌پرده نویسی سوزانند. ایرلندی‌ها نیز این رمان را در سال ۱۹۳۹ ممنوع اعلام کردند. حتی مجله‌ای که این کتاب را به صورت پاورقی منتشر کرد به خاطر مشتریان بخش‌هایی از کتاب را حذف کرد و این حذفیات را در قرارداد با همینگوی نیز لحظه کرده بود.

کلبه عمومات

کلبه عمومات اثر هریت بیچر استواز همان ابتدای انتشار بحث برانگیز بود زیرا به نظام برده‌داری در قلب کشوری که داعیه برای را برای این رمان هم به خاطر این که برده‌داری را محاکوم می‌کند و هم به دلیل این که درباره برای را است بسیار چالش برانگیز بود و با ممیزی روبرو شد. حتی خواندن این رمان به دلیل پاره‌ای از نقدها علیه کلیسا ممنوع اعلام شد و نقدهای این کتاب به کلیسا را تعبیر به کفرگویی کرد.

